Abstrakt

Hluboká recese z let 2008-2010, začala krizí na americkém subprime hypotéčním trhu a následně se rozšířila do světové ekonomiky. Nicméně, dopady na ostatní ekonomiky byly výrazně diferencované, v závislosti na jejich zranitelnosti vůči problémům finančního systému (credit crunch, výpadky přílivu likvidity). Některé země byly postiženy velmi výrazně a zažily pokles HDP, nárůst nezaměstnanosti atd. Nicméně, jiné země byly zasaženy mírně, případně přímé dopady na ně nebyly viditelné. Podobně i země střední a východní Evropy (SVE) zažily velmi diferencovaný průběh krize. Ve výsledku recese přispěla k tomu, že tvůrci hospodářské politiky zpřísnili finanční dohled a regulatorní rámce.

Tento text analyzuje sedm evropských zemí (Polsko, ČR, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko, Litva a Bulharsko) a analyzuje dopad recese na jejich akciové trhy. Jako ukazatel vývoje finančního trhu jsou použity příslušné hlavní indexy akciových trhů jednotlivých zemí. Použita jsou měsíční data za období leden 2000-květen 2021, přičemž toto období je dále rozděleno do dvou vzorků oddělených obdobím recese související s finanční krizí (prosinec 2007-červen 2009).

Výsledky ukazují, že recese snížila lineární závislost mezi akciovými trhy zemí SVE a USA. Nicméně, lineární vztah se zintenzivnil mezi trhy zemí SVE navzájem. Tento výsledek podporuje i fakt, že se obchod zboží po recesi 2010 výrazně zvýšil. Vektorový autogresní model (VAR) ukazuje predikovatelnost finančního trhu, přičemž evropské trhy se po recesi predikují navzájem a nikoliv trhem USA. Recese ovlivnila i evropské země. Jako důsledek recese 2008-2009 poklesly obchod a investice s USA, zatímco integrace evropských zemí navzájem se zlepšila.

Klíčová slova: Globální recese, finanční trhy, VAR, nákaza